

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/H

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 23.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

reagan

washington, 1983. április 23. /mti/ - reagan amerikai elnök pénteken bejelentette, hogy közel-keleti körútra küldi shultz amerikai külügyminisztert, elsősorban azzal a céllal, hogy „segítsen megvalósítani az összes külföldi csapatok sürgős és teljes kivonását libanonból,,. reagan lépését washingtoni sajtóelemzők egységesen azzal magyarázzák, hogy az amerikai elnök megkísérel új életet lehelni közel-keleti diplomáciájába, amely eddig semmilyen eredményt nem hozott, és a jordániai-palesztin tárgyalások megszakadása után reménytelenebbnek látszik, mint valaha.

reagan éppen ezért - az amerikai közel-keleti politika új elemeként - arra hivatkozott, hogy husszein király elfogadhatatlannak tartotta „a pfsz radikális elemeinek,, követeléseit. a közel-keleti megállapodásnak reagan új elképzelése szerint „nem kell feltétlenül a pfsz-től függenie,,.

az elnök rögtönzött sajtóértekezleten jelentette be elhatározását, hogy külügyminiszterét a közel-keletre küldi. bár részleteket nem közölt, amerikai külügyminisztériumi forrásokból már korábban ismeretessé vált: shultz hétfőre virradóra indul el. körútjának első állomása kairó lesz, majd izraelbe és onnan libanonba látogat el. utazását, amely az első közel-keleti körút lesz a miniszter kilenc hónappal ezelőtti beiktatása óta, diplomáciai megfigyelők rendkívül kockázatos vállalkozásnak ítélik. nem véletlen, hogy - mint hírlík - a körút állandó halogatása magán a külügyminiszteren múlt, aki mindmáig nem bizik a libanoni csapatkivonás megoldhatóságában.

st

1983.04.23.

ha shultznak sikerül valamilyen kezdeti eredményt felmutatnia, ez várhatóan küldetésének kibővítéséhez vezet. utazásának időtartamát reagan nem szabta meg, s uticéljait sem. megfelelő indíték esetén a miniszter szaud-arábiába, jordániába és sziriába is ellátogat.

br/hn ng

06.59 230483 1834

--

sk0002 4 230 mtik1004

szakuraucsi

tokió, 1983. április 23. /mti/ - nakaszone jaszuhiro miniszterelnök levelével szombaton pekingbe utazott szakuraucsi josio, volt japán külügyminiszter. a korábbi szuzuki-kormány tagja egy hetet tölt a kínai fővárosban.

tokiói értesülések szerint szakuraucsi felettébb különös megbízatást teljesít. egyebek között azzal a célkitűzéssel utazik ugyanis, hogy kipuhatólja: hogyan vélekednek a kínai vezetők nakaszone egy hét múlva kezdődő délkelet-ázsiai körutjáról, és milyen álláspontra helyezkednek a vezető tőkés országok májusban williamsburgben tartandó csúcsertekezletével kapcsolatban. a japán kormányfő - mint közölték - a pekingi nézetek ismeretében kíván mind az asean-fővárosokba, mind pedig williamsburgba elutazni. megfigyelők szerint eddig meg nem volt példa hasonló, puhatóldzó küldetésre, ami egyben jelzi: japán diplomáciájában kina kulcsfontosságúnak számít. szakuraucsi egyébként tárgyalásokat folytat majd időszerű nemzetközi kérdésekről is, és ezek sorában feltehetőleg az első helyen áll a kínai-amerikai viszony várható alakulása. ismeretes ugyanis, hogy tokió aggódik peking és washington kapcsolatainak sorsa miatt.

a volt japán külügyminisztert fogadja hu jao-pang, a kkp központi bizottságának főtitkára, csao ce-jiang miniszterelnök. nem találkozik viszont teng hsziao-pinggel, aki - tokiói értesülések szerint - a jövőben mind kevesebbet foglalkozik az ugynevezett napi ügyekkel.

pl/ve ng

07.03 230483 1462

86

--

1983.04.23.

sk0003 4 230 mtik1005

az egk és az olajárcsökkenés

brüsszel, 1983. április 23. /reuter/ - az olajár legutóbbi csökkentése az idén 10 milliárd dollárral könnyít a közös piac olajszámláján, és 1984-ben 0,5 százalékos gazdasági növekedést eredményezhet. ugyanakkor az alacsonyabb olajárból származó haszon egy része elveszhet az olajszámlát kiegyenlítő valuta, a dollár erős pozíciója miatt, az energiafogyasztás megemelt adói pedig a növekedésre hatnak fékezően - állapítja meg egy közöspiaci jelentés.

az előrejelzés a hosszú távú várakozások jelentős megváltoztát tükrözi, és ez komoly kihatással lehet a beruházók magatartására - folytatja a jelentés. a „tizeknek”, a tavalyinál 10 milliárddal kevesebbet, 70 milliárd dollárt, bruttó hazai termékük /gdp/ 2,6 százalékát kell kifizetniük 1983-as olajszámlájuk kiegyenlítésére. becslések szerint, ha az olajár csökkentésének hatása „lejut”, a fogyasztókig, jövőre a gdp fél százalékkal gyorsabban növekedhet a korábban jósoltnál.

a szabadpiaci olajárak az elmúlt év folyamán csaknem négy dollárral csökkentek, ám a dollár erősödő pozíciója miatt az olaj - nyugat-európai valutákban kifejezve - 16 százalékkal drágult. a közös piac tagállamainak tehát gyakorlatilag semmilyen haszna nem származott az olajár számukra csupán névleges csökkenéséből - állapítja meg a jelentés.

wr kő ng

07.09 230483 1344

--

sk0004 4 230 mtik1006

kuba - amerikai fiatalok

havanna, 1983. április 23. /mti/ - a kubába való utazást szinte lehetetlenné tevő amerikai törvények ellenére ismét érkeztek fiatalok az egyesült államokból a szigetországba, hogy személyes tapasztalatokat szerezzenek a kubai valóságról. a 135 amerikai fiatal előbb egy hetet egy havanna környéki nemzetközi építőtáborban dolgozik, majd vendéglátóik kétéhetes körutazást szerveznek számukra kubában.

az amerikai fiatalok kubai utazását a „venceremos”, elnevezésű amerikai szolidaritási bizottság szervezi. annak ellenére, hogy az amerikai hatóságok minden eszközzel igyekeznek lehetetlenné tenni a

86

1983.04.23.

bizottság munkáját - így például az egyesült államok „nemzeti érdekeit leginkább fenyegető”, szervezetekről összeállított listán a „venceremos”, az egyesült államok kommunista pártja után a 2. helyet foglalja el - 1969 óta rendszeresen érkeznek csoportok az egyesült államokból kubába.

gó/hn ng

07.18 230483 0947

-.-

sk0005 4 230 mtik1007

ensz-hirek

new york/genf, 1983. április 23. /taszsz/adn/ - az ensz-nek az indiai-óceán térségével foglalkozó különleges bizottsága pénteken new yorkban befejezte idei második ülészeit.

mint ismeretes, a világszervezet közgyűlése korábban határozatot hozott egy, az indiai-óceán térségének békeövezetté való alakításával foglalkozó nemzetközi tanácskozás megtartásáról colombóban, legkésőbb 1984 első félévében. a bizottság ennek a tanácskozásnak az előkészítésével foglalkozik.

a most véget ért ülészen több felszólaló rámutatott, hogy az államok többségének akaratával szemben az egyesült államok és szövetségesei akadályozták a colombói tanácskozás előkészítését.

a bizottság egyébként ezúttal sem tudott a tanácskozás ügyét előmozdító ajánlást elfogadni, és mint több küldött megállapította, ezért az egyesült államokat, annak militarista törekvéseit terheli a felelősség.

az ülészen a szovjetunió sikra szállt olyan konkrét lépések megtételéért, amelyek hozzájárulnának az indiai-óceán térségében uralkodó helyzet megjavításához. a sri lanka-i küldött üdvözölte a szovjetuniókat azt a javaslatát, hogy ujítsák fel a térségben folyó katonai tevékenység korlátozásáról, majd később csökkentéséről tartott szovjet-amerikai tárgyalásokat, amelyek az amerikai fél hibájából 1978-ban megszakadtak.

xxx

az unicef európai nemzeti bizottságainak 29. ülése pénteken határozatban kérte a világszervezet gyermek alapjának ügyvezető igazgatóját, hogy minden lehetőséget kövessen el az unita

8

1983.04.23.

angolai ellenforradalmár szervezet által elhurcolt csehszlovák és portugál állampolgárok sürgős szabadonbocsátása érdekében. mint ismeretes, az elhurcoltak között 21 gyermek is van.

ts ng

07.37 230483 1752

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

kodály - usa

washington, 1983. április 23. /mti/ - new york-ban, a magyar népköztársaság ensz-képviselőinek épületében pénteken ünnepélyes külsőségek között adta át a kodály-centenárius alkalmával létesített emlékérmeket és diplomákat petrán jános nagykövet az amerikai kulturális és zenei élet azon személyiségeinek, akik kiemelkedő érdemeket szereztek kodály zoltán életművének és zenepedagógiai módszereinek egyesült államok-beli népszerűsítésében.

kodály-emlékérmét kapott denis bacon, az amerikai kodály zenepedagógiai társaság igazgatója, mary belanger zongoraművész, mario di bonaventura énekművész, philip brunelle, a minnesotai opera zenei igazgatója, leslie chabay énekművész, darázs árpád karnagy, mary alice hein, az oaklandi holy names college zenetanára, thurston johnson hegedűművész, koromzay dénes zenetudós, ormándy jeno, a világhírű karmester, jean sinor, az amerikai kodály szervezetek igazgatója és starker jános, a világhírű gordonkaművész.

br/ve ng

07.39 230483 1002

8

-.-

sk0007 4 230 mtik1009

rövid hírek

atomrobbantás

London, 1983. április 23. /reuter/ - nagy-britannia pénteken földalatti atomrobbantást hajtott végre az egyesült államokban, a nevadai kísérleti telepen - jelentette be a brit hadügyminisztérium. a robbantás ereje mintegy 20 kilotonna volt.

a világ legkisebb tv-készüléke

Los angeles, 1983. április 23. /mti-efe/apa/ - az egyesült államokban nemrég kifejlesztettek egy „szupermini„ televíziós készüléket, amelynek képernyője mindössze 4 négyzetcentiméter. súlya 30 dekagramm. a mini-készülékbe közép- és ultrarövid hullámu rádiót is beépítettek. a zsebitelevízió négy apró elemmel működik és ára 250 dollár lesz.

egy fog: egy kilo és 5 millió év

Kisinyov, 1983. április 23. /taszsz/ - a moldáviai szovjet szocialista köztársaságban egy megkövesült dinoszaurusz-fogat találtak. súlya körülbelül egy kilogramm, kora pedig mintegy öt millió év. moldáviában korábban is találtak őslény-maradványokat. az egyik, mintegy három millió éve élt dinoszaurusz-fajta szinte teljes épségben megtalált csontvázával a kisinyovi helytörténeti múzeumban ismerkedhetnek meg a természettudomány kedvelői.

ts ng

08.07 230483 1171

8

--

sk0008 4 230 mtik1011

közel-keleti hírek

bejrut, 1983. április 23. /reuter/upi/ - libanon nem köt olyan egyezményt, amely feljogosítaná izraeli csapatainak az országban tartására, vagy őrnjáratok küldésére dél-libanonba - jelentette ki amin gemajel libanoni elnök pénteken bejrutban.

libanoni források szerint izrael olyan megállapodást akar kieroszakolni, amelynek alapján felügyeleti céllal 200 katonát állomásoztathatna libanonban csapatai nagy részének kivonása után is, és a dél-libanoni területek ellenőrzését haddad őrnagy miliciájára bíznák.

a libanoni kormány helyesebbnek tartja, hogy inkább semmilyen egyezményt se kössön, és fenntartsa a jelenlegi helyzetet, mintsem beleegyezzen a szuverenitásának korlátozásába. a haddad-féle milícia sorsa pedig libanon belügye - mondta gemajel.

fez, 1983. április 23. /afp/ - jasszer arafat, a pfsz vezetője pénteken fezbén találkozott ii. hasszán királlyal. marokkóba történt érkezésekor adott nyilatkozata szerint megbeszéléseinek középpontjában a palesztin-jordániai párbeszéd kérdése áll majd.

London, 1983. április 23. /reuter/ - douglas hurd brit külügyi államminiszter pénteken tuniszbán találkozott faruk kaddumival, a pfsz külügyi osztályának vezetőjével, de londonba visszatértekor cáfolta, hogy a magas szintű kapcsolatfelvétel a palesztin szervezet elismerését jelentené brit részről.

ta ng

08.31 230483 1372

8

--

sk0009 4 230 mtik1012

adelman - beiktatás

washington, 1983. április 23. /reuter/taszsz/ - kenneth adelman, az egyesült államok fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatalának új vezetőjét pénteken a fehér házban ünnepélyesen beiktatták hivatalába. a beiktatási ünnepségen ronald reagan elnök elismerően szólt adelmannel erre a tisztségre való rátermettségéről. mint ismeretes, a szenátus az elmúlt héten hagyta jóvá kenneth adelman kinevezését.

a taszsz szovjet hírügynökség washingtoni jelentése emlékeztet arra, hogy a reagan-kormányzat csak nagy erőfeszítések árán tudta elérni a nyíltan militarista szemléletéről ismert kenneth adelman kinevezésének jóváhagyását.

a taszsz jelentése egyben megállapítja: reagan elnök két és fél éves kormányzása alatt egyetlen olyan lépést sem tett, amely a háboru elkerülésének, a nemzetközi helyzet megjavításának ügyét szolgálta volna. ellenkezőleg: a genfi tárgyalásokat zsákutcába juttatja és mindent elkövet az egyesült államok nukleáris fegyvertárának bővítése érdekében.

ts ng

08.40 230483 1036

--

sk0010 4 230 mtik1013

tanuk antonov ügyében

szófia, 1983. április 23. /bta/ - ilario martelli olasz vizsgálóbíró kérésére - annak ellenére, hogy bulgária és olaszország nem kötött egymással jogsegély-egyezményt - tanuvallomást tettek olaszországban kosztja krisztev és dr. donka kriszteva, a bolgár népköztársaság állampolgárai. meghallgatásuk során meggyőző bizonyítékokat tártak fel, amelyek cáfolatul szolgálnak mehmed ali agca szergej antonovval kapcsolatos hazug vádaskodásaira.

le ng

08.48 230483 0488

✂

--

sk0011 4 230 mtik1014

japán - energia hulladékból

tokió, 1983. április 23. /adn/ - a japán várostervezők növekvő szerepet számnak a hulladékból történő energianyerésnek a nagyvárosok elektromos árammal történő ellátásában. a szigetországban már 58 olyan berendezés üzemel, amely a hulladék elégetésénél keletkezett hőt használja fel a generátorok meghajtásához szükséges gőz előállításához. az erőművek összkapacitása 184 ezer kilowatt.

az első „hulladékeroőművet”, amely napi 360 tonna szemétből 2200 kilowatt energiát állít elő, 1965-ben oszakában helyezték üzembe. a tokióban 1976 óta működő és jelenleg bővítés alatt álló erőmű ez év októberétől már napi 15 ezer kilowatt elektromos áramot bocsát majd a főváros energiahálózatába.

sb ma ng

08.56 230483 0748

--

sk0012 4 230 mtik1015

mszmp kb - pravda /1. rész/

moszkva, 1983. április 23. /mti/ - a pravda szombati számában közli budapesti tudósítója, vlagyimir geraszimov részletes beszámolóját az mszmp központi bizottságának múlt heti üléséről, a tanácskozáson hozott határozatról.

a tudósító megállapítja, hogy magyarországon a belpolitikai helyzet stabil, a szocialista egység erős. az a támogatás, amelyet a magyar nép a xii. kongresszuson elhatározott tervekhez nyújt, az élet minden területén, a mindennapi munkában, a termelési eredmények javulásában egyaránt megmutatkozik. ennek ellenére ma egyre élesebben vetődik fel az állami és a munkafegyelem, a felelősség erősítésének kérdése.

a pravda a központi bizottság ülésén elfogadott határozat megállapításait idézve rámutat, hogy a xii. kongresszus óta eltelt időszakban aktívabbá vált az állami szervek gazdaságirányító tevékenysége. az utóbbi években magyarország gazdasága sok komoly, elsősorban a világgazdasági helyzet változásaiból adódó megpróbáltatásnak volt kitéve. e kedvezőtlen változásokra való reagálás nem volt mindig elég gyors. a beruházások, a felhalmozás és a fogyasztás éveken át felülmúlták a nemzeti jövedelem szintjét. a

✂

termelés hatékonysága nem nőtt a szükséges mértékben. magyarország külföldi adósságai túlléptek a gazdaságilag megalapozott mértéken. a xii. kongresszus után az mszmp vezető szervei különösen nagy figyelmet szenteltek a gazdaságpolitikai kérdéseknek, a népgazdaság irányításának. sikerült megőrizni a népgazdaság belső egyensúlyát és fenntartani az ország külföldi fizetőképességét. végetért az adósságállomány növekedése.

az mszmp erőfeszítései ma közvetlenül arra irányulnak - mutat rá a pravda tudósítója - hogy megmaradjon a külgazdasági egyensúly és a lakosság életszínvonalának stabilitása. ezért kulcsfontosságú feladatnak számít a népgazdaság fejlődésének meggyorsítása, a munka termelékenységének növelése, a termékek minőségének javítása.
/folyt./

fl/hn ng

09.07 230483 1973

--

sk0013 4 230 mtik1016

mszmp kb - pravda /2. rész/

a központi bizottság ülése feladatként jelölte meg a párt ideológiai munkájának erőteljesebbé tételét, az e téren tapasztalható negatív jelenségek következetesebb felszámolását, a harcot a nacionalizmus, az ellenzéki nézetek, az ellenséges ideológia ellen. a művészetek területén erősíteni kell a párt eszmei irányító szerepét, támogatni a realista szemléletű műalkotások létrejöttét. növelni kell az alkotóművészek felelősségét, a marxista kritika szerepét.

a pravda végezetül hangsúlyozza: a szocialista építést irányító mszmp sorainak egysége szilárd, a párt kapcsolatai a néppel erősek.

fl/hn ng

09.10 230483 0656

R

--

sk0014 4 230 mtik1017

latin-amerikai hírek

washington, 1983. április 23. /mti-reuter/ - közvetlen tárgyalásokra van szükség nicaragua és az egyesült államok között annak érdekében, hogy megelőzzék egy közép-amerikai regionális háború kirobbanását - jelentette ki pénteken washingtonban rafael solis, a nicaraguai államtanács titkára, aki nem-hivatalos megbeszélésekre érkezett oda.

az egyesült államokkal, valamint honduras-szal folytatandó tárgyalásokon nicaragua az országot ért zsoldostámadás ügyén kívül a közép-amerikai térséget érintő egyéb, akár regionális, akár kétoldalu kérdések megvitatására is kész - hangoztatta a sajtó képviselői előtt solis.

az egyesült államok és honduras mindaddig elutasította az ilyen tárgyalások javaslatát arra hivatkozva, hogy „nincsen közük a támadáshoz,,.

az amerikai képviselőház 65 tagja pénteken felszólította a képviselőház hírszerzési ügyekkel foglalkozó bizottságának elnökét: adjon meggyőző bizonyítékokat arra nézve, hogy az egyesült államok nem vesz részt a nicaragua elleni fegyveres akciókban. ellenkező esetben követelni fogják, hogy a kongresszus tartson nyílt vitát és szavazást az ügyről.

san salvador, 1983. április 23. /mti-reuter/upi/ - a salvadori felkelők a fővárostól alig negyven kilométerre, egynapos kemény harc után pénteken elfoglalták potonico városát, és előretörték az ország legnagyobb, a város közelében lévő vizierőműve felé. a harcok során amerikai és nyugatnémet gyártmányú nehézfegyvereket zsákmányoltak, és nyolc katonát foglyul ejtettek. az akció mindössze egy nappal azután indult, hogy a hadsereg ötezer ember bevetésével átfésülte a vidéket, és állítólag elűzte a felkelőket.

a salvadori alkotmányozó nemzetgyűlés pénteken jóváhagyta eugenio vides casanova tábornok hadügyminiszterré történt kinevezését.

ta ng

09.57 230483 1823

R

--

sk0015 4 230 mtik1018

szovjet-japán - pravda /1. rész/

moszkva, 1983. április 23. /mti/ - a szovjetunió továbbra is arra törekszik, hogy erősítse a bizalmat japánnal, erről kész tárgyalásokat folytatni a szigetországgal, illetve bizalomerősítő intézkedésekről megállapodásokat kötni - írja szombati számában a pravda.

mindezt azért kell újólaj hangsúlyozni - állapítja meg a cikk -, mert japánban a szovjet fenyegetés hamis jelszavával próbálják igazolni a fokozott fegyverkezést, sőt a propagandában új motívumok is felbukkannak: ma már azt hangoztatják, hogy ha japán saját nukleáris erővel rendelkezne, vagy a nato tagállamaihoz hasonlóan kész lenne telepíteni az országban amerikai rakétákat, akkor ez „jobb tárgyalási pozíciókat biztosítana részére”, a szovjetunióval szemben.

japán egyre nagyobb arányokban járul hozzá, hogy a z egyesült államok japán kikötőket és légitámaszpontokat vegyen igénybe és ezzel előmozdítja az amerikai katonai potenciál növelését a szovjetunió keleti határainál. a szigetország mind nagyobb szerepet kap a washington-tokió-szöul háromoldalú katonai szövetségben is.

a „szovjet fenyegetés”, ürügyével utasítja el tokió immár több mint két éve azt a szovjet javaslatot, hogy a két ország folytasson tárgyalásokat kölcsönösen elfogadható bizalomerősítő intézkedésekről. még az szkp xxvi. kongresszusán tette a szovjetunió azt a javaslatot - emlékeztet rá a pravda -, hogy valamennyi érdekelt fél részvételével folytassanak konkrét tárgyalásokat bizalomerősítő intézkedésekről a távol-keleten. tény, hogy ezek kidolgozása csökkentené a feszültséget a térségben. a szovjetunió kész kétoldalú tárgyalásokra is, ezeknek napirendjén szerepelhetne a tengeri utvonalak biztonsága is. japánnak is érdeke, hogy a tengeri utvonalak mentén csökkenjen a katonai tevékenység. /folyt./

kr/ve ng

10.10 230483 1831

ff

--

sk0016 4 230 mtik1019

szovjet-japán - pravda /2. rész/

a pravda cikke megállapítja: a szovjetunió már tett egy fontos, konstruktív lépést a bizalom erősítésére, amikor kijelentette, hogy soha nem alkalmaz nukleáris fegyvert olyan államok ellen, amelyek nem gyártanak, nem birtokolnak és nem is tárolnak területükön nukleáris fegyvereket. a szovjetunió kész ezt a kötelezettségvállalását nemzetközi szerződéssel is megerősíteni, és véleménycserét kezdeni erről a kérdéssel japánnal /a távol-keleti bizalomerősítő intézkedések keretében, vagy más formában/. japán alkotmánya és a három nukleáris alapelv - japán nem gyárt, nem rendelkezik és nem enged területére bevinni nukleáris fegyvereket - biztató alapokat szolgáltatnak egy ilyen megállapodás eléréséhez - állapítja meg a pravda.

kr/ve ng

10.22 230483 0793

--

sk0017 4 230 mtik1020

szakuraucsi kinában

peking, 1983. április 23. /mti/ - puhatolózó és felmérő látogatásra szombaton kinába érkezett szakuraucsi volt japan külügyminiszter. elsősorban arra kíváncsi, hogy a kínai vezetők mit gondolnak nakaszone miniszterelnök közelgő asean-körutjáról. a nakaszone-kormány hivatalba lépése óta szakuraucsi utja már a harmadik japán kísérletet jelenti a kínai vélemények meghallgatására kinában.

kína kétértelműségtől nem mentes álláspontját nakaszone körutjáról közvetlenül szakuraucsi érkezése előtt az új-kína úgy foglalta össze, hogy „a megnövekedett japán védelmi /katonai/ képesség miatti asean-aggodalmak újabb kényes problémát jelentenek, amellyel az út során nakaszonénak meg kell küzdenie... a kínai hirügynökség szerint az asean-országok úgy vélik, hogy „a fokozott szovjet katonai jelenléttel, szemben egy erősebb japán hozzájárul délkelet-ázsia békéjéhez és biztonságához. ugyanakkor attól is félnek - írta az új-kína -, hogy ez a militarizmus ujjáéledését

ff

eredményezheti japánban, következképpen veszélyt jelenthet a térség számára. a délkelet-ázsiai szomszédok aggodalmának eloszlátására nakaszonénak újból tisztázni kell előttük kormánya védelmi politikáját - állapította meg az uj-kína.

nc/ve ng

10.41 230483 1259

--

sk0018 4 230 mtik1021

irak-irán

bagdad/teherán/bejrut, 1983. április 23. /reuter/ap/ - az iraki és az iráni harctéri jelentések pénteken egyaránt heves összecsapásokról tudósítottak a déli hadszíntéren, ahol legutóbb két hete vívtak nagyobb ütközetet a szembenálló erők.

az iraki hírgyőnktség egyebek között azt jelentette, hogy az iraki csapatok tüzérségi támogatással előretolt iráni állásokat és csapatösszevonásokat támadtak miszan tartományban és 198 iráni katonát, valamint lőszerraktárakat és katonai megfigyelő pontokat semmisítettek meg.

teherán a támadás visszaveréséről és kétszáz iraki katona eléstéről adott hírt. iráni részről azt is közölték, hogy az iráni légvédelem az elmúlt 24 óra folyamán többször megakadályozta iraki repülőgépek behatolását.

egy bagdadi közlemény szerint az iráni tüzérség mandali és bászra városokat ágyuzta, és kisebb károkat okozott polgári létesítményekben.

az irna iráni hírgyőnktség jelentése szerint e héten másodszor is rakétatámadás érte dizful városát. pénteken délután három rakéta csapódott be egy sűrűn lakott negyedbe, és romba döntött mintegy 200 házat. a romok alatt szombat reggelig 37 holttestet találtak a mentőalakulatok. a korábbi, szerdai támadás következtében 20 ember halt meg a határhoz közel fekvő, 125 ezer lakosu városban.

at-ta ng

10.51 230483 1326

st

--

sk0019 4 230 mtik1022

ausztria - választások

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

bécs, 1983. április 23. /mti/ - vasárnap parlamenti választásokat tartanak ausztriában, a fővárosban - bécsben - pedig egyuttal újjáválasztják a helyi parlamentet, a landtagot, illetve a kerületi előljáróságokat. a parlamenti választásokon 5,3 millió osztrák állampolgár dönt a nemzeti tanács 183 képviselői helyének sorsáról.

legutóbb 1979-ben tartottak parlamenti választásokat ausztriában. akkor az osztrák szocialista párt a leadott érvényes szavazatok 51 százalékát megszerezve, 95 mandátummal abszolút parlamenti többséghez jutott. az osztrák törvényhozásban jelenleg további két párt, az osztrák néppárt és az osztrák szabadság párt rendelkezik képvisellel, 77, illetve 11 mandátum erejéig.

vasárnap reggel 7 órakor nyitnak a szavazóhelyiségek. a szavazás vidéken 17, a fővárosban pedig 18 órakor ér véget. az első részeredményeket a bécsi rádió 18 órakor ismerteti, valóban értékelhető eredményre azonban csak 19 óra után számítanak, amikor már tisztulni kezd a kép a bécsben leadott szavazatok alakulásáról is.

a hét végére kitapinthatókká váltak a választásokkal kapcsolatos legfőbb tendenciák is. kreisky kancellár és pártja a kampány végére összpontosította erejét és 13 éve tartó abszolút vezető pozíciója megőrzésének reményével zárhatta hadjáratát. a néppárt minden korábbinál határozottabb és keményebb hangvételű kampányt folytatott, mégis az utolsó napokban tudomásul kellett vennie, hogy ezuttal sincs sok esélye a kormányhatalom - akár részbeni - megszerzésére. a szocialista párt esetleges gyengébb szereplése ugyanis nem a nagyobbik, hanem a kisebbik ellenzéki pártnak kedvezne, mivel a szocialisták csak a szabadság párttal lennének hajlandók koalícióra lépni.

a vasárnapi parlamenti választásokon induló nyolc párt közül kettő, az osztrák kommunista párt, valamint az „ausztriai egyesült zöldek”, pártja reménykedik még abban, hogy sikerül megszerezni bécsben az alapmandátumot, amihez a leadott érvényes szavazatoknak mintegy 2,8 százaléka szükséges. a további három pártnak még erre sincsen esélye.

sz/hn ng

11.14 230483 2154

st

--

sk0020 4 230 mtik1023

olasz belpolitika

róma, 1983. április 23. /mti/ - az olasz szocialista párt központi bizottsága pénteken este - egy ellenszavazattal - elfogadta bettino craxi főtitkár előterjesztését a pártnak a kormánykoalícióból való kiválásáról és idő előtti választások kiírásának szorgalmazásáról. ezek után a fanfani-kormánynak aligha lehet más választása, mint hogy benyújtja lemondását.

fanfani miniszterelnök még nem foglalt állást. egy, a kormány közvetlen jövőjét firtató kérdésre mindössze annyit válaszolt, hogy előbb meg akarja ismerni a többi koalíciós párt álláspontját. a kereszténydemokrata párt hivatalos véleményét csak szombaton fogalmazzák meg, a délutánra összehívott titkársági ülésen. néhány megjegyzés azonban arra enged következtetni, hogy a kdp számára nem annyira a választások előrehozatalára vonatkozó követelés okoz gondot, hanem az, hogy vajon fenntartható-e a kapcsolat az oszp-vel.

flaminio piccoli, a párt elnöke szerint „most az a legfontosabb, hogy ne élézzük a polémiát a szocialistákkal, mert gondolni kell a jövőre és a következő kormányra,„. arnaldo forlani azt hangoztatta, hogy olyan választ kell adni, „amely nem gyengíti a jövőendő kabinet esélyeit,„.

a koalíciós szövetségesek közül mindeddig senkisé sem támogatta craxit. a szociáldemokraták véleményét tolmácsoló pietero longo leszögezte: a választások után is csak a jelenlegi kormánykoalíciónak lehet jövője. „a baloldali alternatíva útja nem járható,„. a liberális párt országos tanácsa szombaton ül össze, valerio zanone főtitkár azonban már korábban sem csinált titkot abból, hogy nem ért egyet az oszp-vel.

a l,unitá, a kommunisták álláspontját kifejtve egyebek között megállapítja, hogy a szocialista párt főtitkára adós maradt a helyzet alaposabb elemzésével.

kir/ve ng

12.14 230483 1806

st

-.-

sk0021 4 230 mtik1024

pepsi-ujítás

new york, 1983. április 23. /ap/dj/ - kukoricából készült édesítőszerrel édesíti ezentúl a világszerte kedvelt üdítőitalt, a pepsi colát előállító pepsico egyesült államok-beli leányvállalata. a döntést azután hozták a vállalat illetékesei, hogy a nagy rivális coca cola már múlt hónapban megtette ugyanezt a lépést.

a magas cukortartalmu, kukoricából készült édesítőszer alkalmazása ugyanis tekintélyes költségmegtakarítást tesz lehetővé, ugyanakkor az üdítőital íze változatlan marad - állítják a vállalat illetékesei. az így megtakarított összegből mintegy 100 millió dollárt szándékozik a cég az ital további népszerűsítésére fordítani.

az átállítás a cukorról a kukoricából készült édesítőszerre azért sem fogja a vállalat profitját közvetlenül növelni, mert a költségek csökkenése nyomán árleszállítást is terveznek. abban a reményben, hogy ily módon még többet adhatnak el a kedvelt üdítőitalból.

ol ma ng
12.23 230483 0956

-.-

sk0022 4 230 mtik1025

rövid hírek

elhunyt earl fatha hines

oakland /kalifornia/, 1983. április 23. /upi/ap/ - earl fatha hines világhírű amerikai dzsessz-zongorista pénteken, 77 éves korában szívroham következtében elhunyt. hines pályafutása során egy ideig louis armstronggal játszott egy zenekarban, és számos híres zenekarnak volt vezetője. olyan nagy zenészekre volt hatással, mint charlie parker, dizzy gillespie és sarah vaughn.

tartályhajó

szuez, 1983. április 23. /ap/ - egy 640 tonna olajat szállító kisebb panamai tartályhajó pénteken a szuezi öbölben, szuez kikötőjétől 380 kilométerre délre zátonyra futott, léket kapott és elsüllyedt. tizenegy tagu legénységét megmentették, olajrakománya eddig nem került felszínre.

st

szihanuk párizsban

párizs, 1983. április 23. /mti-reuter/afp/ - norodom szihanuk herceg, a kambodzsa törvényes kormányával szembenálló „kambodzsai demokratikus koalíciós kormány”, vezetője szombaton párizsba érkezett. egyhetes párizsi tartózkodása alatt a tervek szerint találkozni fog francois mitterand köztársasági elnökkel és claude cheysson külügyminiszterrel is.

at ng
12.43 230483 1134

--

sk0023 4 230 mtik1026

shultz - egyiptom

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. április 23. /mti/ - egyiptom üdvözölte azt a washingtoni bejelentést, hogy george shultz külügyminiszter vasárnap éjjel az egyiptomot is érintő közel-keleti körútra indul - a roskadozó reagan-terv „aláducolása”, céljából.

egyiptom - jelentette ki a kairói rádió szerint kamal hasszan ali miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter - minden olyan amerikai lépést örömmel köszönt, amelynek célja meggyorsítani az izraeli csapatok és minden más külföldi csapategység kivonását libanonból, illetve amely bátorítja a feleket „az átfogó béketárgyalásokban való részvételre”, az egyiptomi nyilatkozat ugyanakkor finoman elhatárolódik a pfsz megkerülésére buzdító reagantól, kamal hasszan ali ugyanis utalt arra, hogy a palesztin mozgalom nem csapta be az ajtót a jordániaiak előtt.

george shultz hétfőn érkezik kairóba, tíz napra tervezett körútjának első állomására. mint az al-ahram közli, shultz részt fog venni azokon az ünnepségeken, amelyeket a sinai-félsziget izraeli kiürítésének első évfordulója alkalmából rendeznek el-arisban, a hatvanezer négyzetkilométeres terület székhelyén és más településeiben, hoszni mubarak elnök és szinte a teljes kormány részvételével. mubarak több létesítményt avat fel, amelyek a körzet fejlesztésére tervbe volt mintegy százhetven nagyobb beruházás „első feckéi”,.

a gránitmező és homokszivatag, amely tizenöt esztendei izraeli megszállás után került vissza egyiptomhoz, annak a camp david-nek az ajándéka, amely - másrészt - hosszú időre megpecsételte ciszjordánia

és más megszállt területek sorsát. az egyiptomi sajtó szombaton diplomáciai győzelemként ünnepelte az évfordulót. egy nyilatkozatban butrosz ghali szükségesnek tartotta aláhuzni, hogy nem a nyugati part és gaza elárulásáról volt szó, hiszen egyiptom „folytatja erőfeszítéseit az igazságos és tartós béke megteremtésére”,.

pk/ve ng

13.02 230483 1953

--

sk0024 4 230 mtik1027

brit munkanélküliek

london, 1983. április 23. /mti/ - szombaton délben a skóciai glasgowból utnak indult london felé az állástalanok tiltakozó menete.

a „népi menetelés munkahelyekért”, elnevezésű akciót a szakszervezeti főtanács szervezte. időtartama csaknem másfél hónap lesz, a végcél london. a glasgowiakhoz utközben, amint az egyes grófságokon áthaladnak, újabb menetelők csatlakoznak, és ezzel egyidőben az ország más szögleteiből is utnak indulnak kisebb-nagyobb csoportok. a menet végül a fővárosban - mint a szervezők mondják - folyammá dagad és nagygyűléssel ér véget.

michael foot, aki a skót szakszervezetek kongresszusa alkalmából tartózkodik glasgowban, szombaton maga indította útjára a menetet. a munkáspárti vezér kijelentette: „remélem, ettől felébred majd az ország lelkiismerete”,.

nagy-britanniában ez idő szerint három és egynegyed millió munkanélkülit tartanak számon. a munkáspárt és a szakszervezetek közös választási platformjának leglényegesebb célkitűzése ennek az állástalanok hadseregének felszámolása. ehhez a párt, ha győz a választásokon, a költségvetést fogja igénybe venni, amit hatalmon lévő konzervatív ellenfele határozottan megtagad.

ae/ve ng

13.11 230483 1223

st

--

sk0025 4 230 mtik1028

belgium - tüntetés

brüsszel, 1983. április 23. /mti/ - több tízezren tüntettek szombaton a belgiumi florennes község melletti légitámaszpontnál az atomfegyverek, a nato rakéta-telepítési programja ellen. a charleroi-tól délre fekvő légitámaszpont a nato 1979-es határozata alapján belgiumban elhelyezendő robotrepülőgépek kiszemelt telepítési helye. a nagyszabású tiltakozó megmozdulást az atomfegyvereket ellenző belga békemozgalmi szervezetek rendezték, „nem akarunk rakétákat sem florennes-ben, sem másutt”, jelszóval.

a tüntetők kifejezték tiltakozásukat az új atomeszközök belgiumba telepítése ellen, s követelték a meglévő atomfegyverek leszerelését, beleértve a szovjet ss-20 rakétákat is. „legyen európa atomfegyverektől mentes övezet”, - hirdették.

mp/ve ha

14.05 230483 0797

-.-

sk0026 4 230 mtik1029

olasz belpolitika

róma, 1983. április 23. /mti/ - amintore fanfani miniszterelnök szombaton felkereste alessandro pertini köztársasági elnököt és a kormányválság megoldásáról tanácskozott vele. miután az olasz szocialista párt pénteken megvonta további támogatását a koalíciótól, a kabinet számára nem marad más lehetőség, mint hogy lemondjon. rómaiban úgy tudják, hogy ez legkésőbb a jövő hét végéig megtörténik. lapértesülések szerint fanfani a szenátusban lezajló vita után nyujtaná be négypartii kabinetjének lemondását.

az olasz szocialista pártnak a parlament/feloszlatására tett javaslata azonban még egy átmeneti kormány megalakítására nézve is kényes helyzetet teremtett. mivel a republikánusok már fanfani jelenlegi kabinetjében sem vettek részt, az oszp kiválásával egy esetleges hárompartii - kereszténydemokrata, szociáldemokrata, liberális összetételű - kormány reménytelen kisebbséget, mindössze 293 szavazatot jelentene a képviselőház 630 helyéből.

az új választást célzó szocialista lépést egyébként egyértelműen csak a köztársasági párt támogatja. a liberálisok már korábban is ellenezték a választás előrehozását, az oszdp-vel pedig éles viták folynak.

Fi

a kereszténydemokrata párt titkársága szombaton este foglal állást, de már korábban tudatta, hogy világos választ vár craxitól a választás utáni együttműködésre vonatkozóan. más véleményekből az tűnik ki, hogy a kdp keresi a további együttműködés lehetőségét a szocialistákkal. flaminio piccoli, a párt elnöke arra figyelmeztetett, hogy az új kormány jövője érdekében mellőzni kell a vitákat. a polgári sajtó úgy látja, hogy a kereszténydemokrata párt azért is újabb szövetséget ajánl craxinak, hogy fékezze a szocialisták manőverezési lehetőségét a kommunisták felé.

kir/so ha

15.23 230483 1787

-.-

sk0027 4 230 mtik1030

rövid hírek

kozmosz-1454

moszkva, 1983. április 23. /taszsz/ - a szovjetunióban pénteken földkörüli pályára bocsátották a kozmosz-1454 jelzésű mesterséges holdat. fedélzetén a világűr kutatására szolgáló tudományos berendezések vannak. pályadatai a következők: kezdeti keringési idő: 89,7 perc; a szputnyik pályájának a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 374 kilométer; a föld felszínétől mért legkisebb távolsága: 181 kilométer; az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge: 67,2 fok. a mesterséges hold műszerei kifogástalanul működnek. a földi irányító központban megkezdődött a beérkezett információk feldolgozása.

hu jao-pang

peking, 1983. április 23. /mti/ - hu jao-pang, a kínai kommunista párt központi bizottságának főtitkára május elején látogatást tesz romániában. május közepén hu jao-pang jugoszláviában is látogatást tesz - jelentették be szombaton pekingben.

chnoupek

tokió, 1983. április 23. /mti/- a hivatalos látogatáson tokióban tartózkodó bohuslav chnoupek csehszlovák külügyminisztert szombaton fogadta nakaszone jaszuhiro miniszterelnök. a találkozón a kétoldalú kapcsolatokkal, valamint a nemzetközi helyzettel, elsősorban a leszereléssel összefüggő kérdésekről volt szó.

Fi

meghalt maggiorani

róma, 1983. április 23. /ap/ - rómban pénteken 73 éves korában elhunyt lamberto maggiorani, aki a háború utáni olasz filmművészet egyik legismertebb alkotása, a „biciklitolvajok”, főszereplője volt. maggioranit vittorio de sica szemelte ki 1948-ban rendezett filmjének főszerepére. a művész ezután több más filmben is szerepelt, de a korábbi sikert nem tudta megismételni.

nc-pl-le-ág ha
15.39 230483 1670

--

sk0028 4 230 mtik1031

nszk-ndk - fdp

bonn, 1983. április 23. /mti/ - a szabaddemokrata párt vezetése szombaton határozott ellenállással és elutasítással válaszolt koalíciós partnere, a franz josef strauss vezette keresztényszociális unió /csu/ próbálkozásaira, amelyek célja a két német állam viszonyának megrontása.

hans-dietrich genschler külügyminiszter, az fdp elnöke, pártja észak-rajna-vesztfáliai szervezetének kongresszusán nyomatékosan megerősítette: a nyugatnémet kormány változatlanul kívánatosnak tartja, hogy erich honecker, az ndk államtanácsának elnöke még az idén ellátogasson az nszk-ba. minél feszültebb a helyzet, annál inkább szükség van erre a látogatásra - mondta genschler.

még élesebb hangnemben bírálta ugyanezen a kongresszuson otto lambsdorff gazdasági miniszter a bajor csu vezetőit, így edmund stoibert, aki a bild-zeitung szombati számában „alapvető fordulatot”, követelt az nszk-nak az ndk-val szemben folytatott politikájában. lambsdorff felszólította strauss pártját: döntse el, hogy partner vagy teherterhel akar-e lenni az új nyugatnémet kormányban.

az fdp főtitkára, irmgard adam-schwaetzer a neue osnabrücker zeitung szombati számában leszögezte: a szabaddemokraták „kemény ellenállást fognak tanúsítani a strauss által szorgalmazott fordulattal szemben... a szabaddemokrata politikus sürgette, hogy helmut kohl kancellár, a legnagyobb koalíciós párt, a cdu vezetője is foglaljon végre egyértelműen állást a két német állam viszonyáról folyó vitában.

fkj/so ha

15.58 230483 1521

Fi

--

sk0029 4 230 mtik1032

nicaragua

havanna, 1983. április 23. /mti/ - nicaragua különböző országoktól élelmiszert, gyógyszert, valamint technikai és katonai segítséget kért az ellene indított amerikai-hondurasi agresszió visszaveréséhez - jelentette be a nicaraguai kormány az ensz székhelyén nyilvánosságra hozott jegyzékében.

a jegyzék hangsúlyozza, hogy a négy libiai repülőgép, amelyet a közelmúltban braziliában feltartóztattak az ottani hatóságok, nicaragua számára szállított fegyvert. amerikai hivatalos személyiségek azt igyekeznek bizonyítani, hogy ezeket a fegyvereket a salvadori gerilláknak szánták. ez nem felel meg a valóságnak, mint ahogy azok az amerikai vádak sem, hogy nicaragua területén nukleáris rakétákat telepítettek.

a nicaraguai kormány jegyzéke rámutat: ezek a hamis vádak csak arra szolgálnak, hogy az amerikai kormány leszerelje az egyesült államok közép-amerikai beavatkozását elutasító belső ellenzékét.

go/so ha

16.05 230483 0953

--

sk0030 4 230 mtik1033

kilences studio - zamjatyin

moszkva, 1983. április 23. /mti/ - a szovjet-kinai tárgyalásokról nyilatkozott a szovjet televízió kilences studio című adásában leonyid zamjatyin, az szkp kb nemzetközi tájékoztatási osztályának vezetője. változatlanul nevezte az szkp-nak, a szovjet államnak azt az álláspontját, hogy normalizálni kell a két ország viszonyát, s legalább jó államközi kapcsolatot kell teremteni.

a pekingben, majd moszkvában megtartott politikai konzultációkról szólva megállapította, hogy azok légköre jó, tárgyilagos. bár jelentős problémák megoldására még nem került sor, a tárgyalásokat folytatják. a két fél megállapodott abban, hogy a megbeszéléseket bizalmasan kezelik, s nem adnak róluk tájékoztatást. a kínai sajtó anyagaiból azonban megállapítható, hogy peking előzetes feltételeket támasztott a szovjet-kinai viszony normalizálásával szemben. ezek a feltételek nem a két ország kapcsolatait, hanem a szovjetunióhoz más országokhoz fűződő

Fi

1983.04.23.

viszonyát illetik. zamjatyin ezzel kapcsolatban leszögezte: azért, hogy kapcsolatát egy országgal normalizálja, a szovjetunió még soha nem változtatta meg viszonyát más országokkal, s nem teszi ezt a jövőben sem.

a kapcsolatok rendezését hátrányosan befolyásoló tényezőként említette a kínai propaganda szünni nem akaró, élesen szovjetellenes tevékenységét. a kínai vezetés mindaddig nem fogadta el a szovjetunióknak azt a javaslatát, hogy a kívánt cél elérése érdekében korlátozzák az ellenséges propagandát.

az adásban zamjatyin kitért a franciaországi helyzetre, a francia kormány politikájára is. emlékeztetett rá, hogy az egyesült államok az utóbbi időben hallatlanul erős gazdasági nyomást gyakorolt a nyugat-európai országokra, így akarva azok kormányait engedelmességre, saját álláspontjának elfogadására bírni. e gazdasági nyomás hatására párizs is kénytelen a nemzetközi politika szinte minden kérdésében egyre inkább amerika-barát álláspontra helyezkedni. ezzel magyarázható franciaország több, az utóbbi időben tett lépése is.

fl/so ha

16.12 230483 2048

--

sk0031 4 230 mtik1034

a világűr militarizálása - genf

genf, 1983. április 23. /taszsz/ - a világűr militarizálásának megakadályozása az egyik legfontosabb napirendi pont a genfi leszerelési bizottság jelenleg folyó ülésén. a szovjetunió szerződéstervezetet terjesztett elő arról, hogy tiltsák meg bármiféle fegyvernek a világűrben történő elhelyezését.

a leszerelési bizottság ülésén felszólaló szovjet képviselő, viktor iszraeljan sürgette, hogy a testület kezdjen mielőbb érdemi tárgyalásokat - a már rendelkezésre álló javaslatok figyelembevételével - a konkrét nemzetközi jogi normák kidolgozásáról a kérdésben. rendkívül bizonytalanná tenné a nemzetközi helyzetet, hangoztatta iszraeljan, ha kozmikus állomásoztatású csapásmérő rendszereket, rakétaelhárító és műholdakat megsemmisítő rendszereket, vagy bármilyen más fegyverfajtát juttatnának az űrbe.

fi

1983.04.23.

kőmives imre nagykövet, hazánk képviselője indítványozta, hogy mielőbb különleges munkacsoportban vitassák meg a világűr militarizálásának megakadályozásával összefüggő kérdéseket. emellett szállt síkra az algériai, a burmai, az argentin, a kenyai, az indonéziai és a mexikói képviselő és egyes nyugati delegátusok is. lényegében csak az amerikai képviselő vetette el az indítványt.

ps ha

16.22 230483 1262

--

sk0032 4 230 mtik1035

portugália - választások előtt /1. rész/

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

Lisszabon, 1983. április 23. /mti/ - a négy legjelentősebb párt szombati lisszaboni nagygyűlésével portugáliában befejeződött a hivatalos kampány a választás előtt. hétfőn - történetesen az 1974-es baloldali fordulat évfordulóján - több mint hétmillió állampolgár szavazhat a 250 fős parlament összetételéről, illetve arról, hogy a jövőben melyik politikai erő alakítsa kormányt nyugat-európa egyik legszegényebb országában.

a portugálok nagy többsége azt már eldöntötte, hogy milyen kormányt nem akar. az eddig kormányzott jobboldali koalíció gazdasági katasztrófába sodorta az országot s a mély válság terheit elsősorban a kisemberekre hárította.

korábban egyértelműen a szocialista párt nagyarányú győzelmét várták a választáson. az utóbbi időszakban annyiban módosult az általános vélemény, hogy a szocialisták előretörése nem lesz olyan elsöprő, mint azt a párt propagandájában saját maga állítja. minden bizonnyal tulszárnyalják ugyan az 1980-as választáson elért 27,7 százalékos eredményüket, de nincs esélyük az abszolút többségre. mivel mario soares pártfőtitkár többször hangsúlyozta, hogy nem alakítanak kisebbségi kormányt, így nincs más választásuk, mint hogy a megbukott jobboldali koalíció legerősebb pártjával, a szociáldemokratákkal alakítsanak kormányt. /folyt./

ky/so ha

16.30 230483 1410

--

sk0033 4 230 mtik1036

portugália - választások előtt /2. rész/

a szombati portugál lapoknak a választási esélyeket elemző cikkeiből is kicsendül: a portugálok belefáradtak az ismétlődő politikai, kormányzati válságokba, nő a lakosság stabilitás iránti igénye. ugyanakkor arra is rámutatnak, hogy a „természetes baloldal,, - a kommunisták és szocialisták - megosztottsága háttérbe szorította a jobboldal elleni együttes harcot. az „o diario,, a kp-hez közelálló napilap szombati vezércikke szerint „a pártok vezetőinek a csúcson tapasztalt szembenállása az alapszervezetek szintjén nem ilyen élesen jelentkezik. a dolgozó tömegekben nő az igény a két párt közelítésére.,,

ennek ellenére a szocialista párt vezetősége a választási gyűléseken is egyértelművé tette: nem hajlandó semmiféle szövetségre vagy együttműködésre a portugál kommunista párttal. (folj.)

ky/so ha

16.34 230483 0867

--

sk0034 4 230 mtik1037

portugália - választások előtt /3. rész/

az eddig kormányzó jobboldali koalíció két legerősebb pártja, a szociáldemokraták és a kereszténydemokraták új vezetővel indulnak a választáson. mindkét párt reménykedik abban, hogy demagóg választási hadjárata hatással lesz a szavazókra. a jobboldal az utóbbi napokban a hangzatos „nemzeti összefogás,, címszó alatt azt javasolta, hogy a választás után e két párt, valamint a szocialista párt együtt alakítson kormányt. a helyzet jó ismerői szerint erre már csak azért is kevés a lehetőség, mert ezt a szocialista párt - bár az elmúlt években jobbra tolódott - nem engedheti meg magának.

a baloldali egyesült népi szövetség /apu/, amelynek meghatározó ereje a portugál kommunista párt, választási harcának középpontjába a jobboldali kormány politikájának megalapozott bírálatát helyezte. a többi politikai erőtlől eltérően nem demagógiára épített, hanem az ország valóságos gondjainak feltárására, a súlyos gondokból kivezető utra összpontosított és egyértelművé tette: a cél a demokratikus vívmányok megvédése.

Fi

ebben a küzdelemben a legnagyobb portugál szakszervezet, az intersindical is támogatja a párt főbb törekvéseit. a szakszervezeti központ szombati nyilatkozata szerint „április 25-én a portugál népnek szavazatával kell bizonyítania, hogy meg akarja és meg tudja állítani az utóbbi években elindult reakciós, restaurációs kísérleteket.,,

lényegében a fenti célt tüzte zászlajára az „április 25-e szövetség,, amelynek megalakulását most jelentették be. a nemrég feloszlatozott forradalmi tanács tagjainak többsége alkotja az új tömörülés vezetőségét. eddig több mint 1500 tiszt, tiszthelyettes és sorkatona jelentette be: egyetért és kész támogatni az új szervezet célkitűzéseit, amelynek lényege: az áprilisi vívmányok megvédése.

ky/so ha

16.50 230483 1831

--

sk0035 4 230 mtik1038

izlandi választások

reykjavik, 1983. április 23. /afp/ - izlandon szombaton általános választások kezdődtek. az eredetileg egy naposra tervezett szavazás, melynek során az althing, az izlandi törvényhozás 60 képviselőjét választják meg, a zord időjárás miatt két vagy akár több napig is elhúzódhat.

az északi-sarkkörteől nem messze eső szigetország nagy részén tomboló viharok és az erős havazás miatt meglehetősen nehéz feladatnak ígérkezik a távközlés fenntartása, így a választási eredmények továbbítása is.

a 235 ezer izlandi lakosból mintegy 150 ezer szavazásra jogosult állampolgár adhatja le szavazatát a jobboldali függetlenségi párt, a centrista haladó párt, a baloldali pártokat tömörítő népi szövetség, a szociáldemokrata irányzatú néppárt és a nemrég alakult szociáldemokrata szövetség jelöltjeire, valamint a nők jelöltjeinek listájára.

előzetes felmérések szerint egyetlen párt sem szerzi meg a szavazatok abszolút többségét, s a parlamenti erőviszonyok alapján, a sokévi hagyományoknak megfelelően, izlandon ezuttal is koalíciós kormány alakul majd.

Fi

mindenesetre az új izlandi kormánynak sem lesz könnyű dolga, tekintettel az ország nehéz gazdasági helyzetére. az infláció mértéke az utóbbi időben jócskán emelkedett, s az ország fizetési mérlegének deficitje 1982-ben mintegy három milliárd izlandi koronát tett ki. ez utóbbi részben a halkivitel megcsappanásának, illetve az alumínium világszertei árának esése miatt következett be.

ág ha
16.57 230483 1497

--

sk0036 4 230 mtik1039

tengerjogi szovjet kormánynyilatkozat

moszkva, 1983. április 23. /mti/ - a szovjet kormány szombaton nyilatkozatban ítélte el az egyesült államoknak a világtengerek hasznosításával kapcsolatos álláspontját.

az amerikai kormányzat, saját bejelentése szerint, nem kívánja aláírni az ensz új tengerjogi konvencióját, s a szerződés által szabályozott kérdésekben továbbra is saját belátása szerint kíván cselekedni. ez nyílt semmibe vevése a konvenció kidolgozásában résztvevő országok véleményének - mutat rá a szovjet kormánynyilatkozat.

a szovjetunió felhívja a figyelmet arra is, hogy a tengerjogi konvenció egységes, oszthatatlan egész. ezért az egyesült államoknak az a szándéka, hogy kiragadjon belőle bizonyos neki tetsző részeket, az önző érdekeinek ellentmondó megállapításairól pedig tudomást se vegyen, ellentmond más államok törvényes érdekeinek. az amerikai magatartás célja lényegében nem más, mint zürzavart előidézni a tengerek hasznosításának kérdésében, meggyújtani a kölcsönösen előnyös együttműködést az emberi tevékenységnek ezen a rendkívül fontos területén.

washingtonnak tisztában kell lennie azzal, hogy a kérdésben folytatott politikája ellentétes az államok többségének érdekeivel. a tengerjogi konvencióban foglaltak mindenkire nézve érvényesek, s egyetlen ország, így az egyesült államok sem hagyhatja őket figyelmen kívül - szögezi le a szovjet kormány nyilatkozata.

fl/so ha

17.11 230483 1439

Fi

--

sk0037 4 230 mtik1040

usa - szovjetunió

washington, 1983. április 23. /mti/ - új hosszú lejáratú gabonaegyezményről szeretne tárgyalni reagan amerikai elnök a szovjetunióval. az elnök maga jelentette be pénteken ezt a szándékát, azt követően, hogy korábbi gabonakereskedelmi politikája növekvő elégedetlenséget keltett az amerikai farmerek körében.

reagan 1981-ben feloldotta ugyan a carter által életbe léptetett szovjetellenes gabonaembargót, de a hetvenes évek közepén megkötött szovjet-amerikai hosszú lejáratú gabonaszállítási egyezményt tavaly csak egy évre volt hajlandó meghosszabbítani. az indokolás úgy szólt, hogy az egyesült államok a szovjetunió állítólagos lengyelországi „beavatkozása” miatt nem hajlandó az egyezmény újratárgyalására.

a fehér ház bejelentése nem szól az elnöki elhatározás indokairól, de william brock amerikai kereskedelmi különmegbízott később arról tájékoztatta a sajtót, hogy az elnök álláspontja nem a lengyelországi helyzet kapcsán változott meg, hanem azért, mert a korábbi álláspont politikai szankcióként „többé már nem hatékony”.

a meghosszabbított szerződés idén szeptember 30-án jár le, s az amerikai lépés célja - de la garza texasi képviselő, a képviselőház mezőgazdasági bizottságának elnöke szerint - „az amerikai gabona exportjának növelése, amire rendkívül nagy szükség lenne”.

liberális demokratapárti kongresszusi körökben szeretnék reagan tárgyalásai javaslatát a szovjet-amerikai feszültségek csökkentését célzó lépésnek feltüntetni. bill alexander, a demokrata párti többség helyettes vezetője például közölte, hogy reagan lépése „alapvető változás a céltalan ellenségeskedéstől a párbeszéd újrakezdésének irányába”.

br/so ha

17.21 230483 1712

Fi

--

sk0038 1 230 mtik1041

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai mtik1035 sz. hírünk / portugália....1.rész/

utolsó mondatát / mivel mario soares....alakítsanak

kormányt/ kérjük törölni.

fi

17.40 230483 0183

--

sk0039 4 230 mtik1042

divsz

nyugat-berlin, 1983. április 23. /mti/ - szombaton délután véget ért nyugat-berlinben a demokratikus ifjúsági világszövetség végrehajtó bizottságának háromnapos ülése.

a küldöttek jóváhagyták a divsz idején akcióprogramját, amely előtérbe állítja a békéért és a nemzetközi leszerelésért vívott harcot. a vitában felszólalt kovács jeno, a magyar küldöttség vezetője, a kisz kb titkára. beszédében hangsúlyozottan szólt arról, hogy a fiataloknak elsősorban a maguk hazájában meg kell sokszorozniuk erőfeszítéseiket a béke biztosításáért.

a vb nyilatkozatban üdvözli a szocialista országok kezdeményezéseit a béke megszilárdítására, a leszerelésre és az enyhülés érvényre juttatására. a divsz támogatja azokat az indítványokat is, amelyek európa térségeiben atomfegyvermentes övezetek létrehozását jelölik meg célul.

egy másik nyilatkozatban a küldöttek szolidaritást vállaltak az ázsiai, az afrikai és a latin-amerikai népeknek és a fiataloknak az imperializmus intervenciók politikája ellen vívott küzdelmével.

bj/so ha

17.45 230483 1062

Fi

--

sk0040 4 230 mtik1043

írótalálkozó

nyugat-berlin, 1983. április 23. /mti/ - szombaton délután befejeződött nyugat-berlinben a 2. kelet-nyugati írótalálkozó, amelyen Európából és az egyesült államokból 39 író vett részt.

a kétnapos tanácskozás nem volt mentes heves vitáktól sem; a résztvevők - különböző politikai és világnézeti álláspontjuknál fogva - nem értettek egyet a békéért vívott harc számos rész kérdésében. egyetértettek viszont abban, hogy mindent el kell követni a nukleáris háború megakadályozásáért és a fegyverkezési hajszá megállításáért.

megállapodtak abban, hogy a közeljövőben újabb kelet-nyugati írótalálkozót rendeznek, tiltakozásul az egyesült államok nyugat-európai rakétatelepítési tervei ellen.

bj/so ha

17.58 230483 0740

--

sk0041 4 230 mtik1044

sinai ünnepek

kairó, 1983. április 23. /mti/ - hoszni mubarak egyiptomi elnök szombaton ünnepségen vett részt el-aris-ban, az észak-sinai kormányzóság székhelyén. a gyűlés azt az ünnepségsorozatot nyitotta meg, amellyel megemlékeznek 1982. április 25-ről, a sinai-félszigetnek egyiptomi szuverenitás alá való visszatértéről a tizenöt esztendeig tartó izraeli megszállás után.

el aris-i beszédében mubarak méltatta mindazokat az emberi áldozatokat, amelyeket a terület visszaszerzéséért egyiptom hozott, és külön dicsérete anvar szadat néhai elnököt a camp david-i szerződés megkötéséért.

mubarak több olyan létesítményt avatott fel, amelyek célja a körzet fejlesztése. így felavatta a kantara gharb-i erőművet. az erőmű a nilus vizét a szuezi-csatornán juttatja el beir el-abd körzetébe, majd - ha a második lépcső is elkészül - a félsziget belsejébe.

Fi

az eseményen a külföldi tudósítóknak egy csoportja is részt vehetett. a riporterek arról számoltak be, hogy negyedóra elteltével a teremből a televíziós forgatócsoportokat kiküldték, mert nagy volt a zajongás. a hallgatóság beváltatlan ígéreteket kért számon és panaszkodott a vízhiányra. egy alkalommal maga mubarak elnök szakította félbe a követeléseket felsoroló el-aris-i polgármestert, s figyelmeztette, hogy kérései nem valók az ünnepségre.

míg a hivatalos egyiptomi hírügynökség arról tudósított: a kormány vezető képviselőit kirobbanó lelkesedéssel fogadták, nyugati tudósítók azt jelentették a helyszínről, hogy a tömeget megszervezték.

pk/so ha

18.45 230483 1555

--

sk0042 4 230 mtik1045

libanon

bejrút, 1983. április 23. /taszsz/ - a libanoni bekaa-völgyben, ahol izrael az utóbbi időben jelentős csapaterősítéseket hajtott végre, változatlanul feszült a helyzet. az elmúlt 24 órában kfarhuk település térségében az izraeli tüzérség szüntelenül lőtte a szir csapatok állásait. a szírek válaszul lőtték az izraeli támadókat. eközben tel-aviv további páncélos egységeket irányított az általa megszállt bekaa-völgyben lévő településekre.

az izraeli csapatok változatlanul teljes harci készenlétben vannak egy sziria elleni újabb katonai akció kirobbantása céljából.

pénteken a fent említett térségben, valamint dél-libanonban az izraeliek páncélos járművek, harci gépek és tüzérségi erők bevetésével nagyszabású hadgyakorlatot tartottak, izraeli harci gépek pedig szüntelenül folytatják a libanon területe feletti felderítő repüléseiket.

ág ha

18.48 230483 0887

fi

--

sk0043 4 230 mtik1046

rövid hírek

amerikai halottak

bejrút, 1983. április 23. /upi/ - szombaton bejrútból elindult washingtonba az amerikai légierő gépe, amely az egyesült államok libanoni nagykövetségén elkövetett hételeji robbantás amerikai áldozatait szállítja haza. mint emlékeztetés, a merényletnek több tucat halálos áldozata volt, köztük 17 amerikai állampolgár.

el nem kötelezettek - pfsz

uj-delhi, 1983. április 23. /ap/ - indira gandhi indiai miniszterelnök, az el nem kötelezettek mozgalmanak soros elnöke felkérésére szombaton különmegbízott utazott tuniszba, hogy jasszer arafattal, a pfsz vb elnökével tárgyaljon. romes bhandari indiai külügyminiszterhelyettes az el nem kötelezettek egy csoportjának a közel-keleti válság megoldására tett indítványáról tárgyal.

örmények

athén, 1983. április 23. /ap/ - többszáz örmény vonult szombaton az athéni török nagykövetség épülete elé, hogy így emlékezzen meg a csaknem félmillió örmény 1915-ös kelet-törökországi lemészárlásának évfordulójáról.

tajvani pilóta

peking, 1983. április 23. /mti/ - a tajvani légierő tisztje, li ta-vej őrnagy pénteken u-6a típusú géppel tajvanról átszökött kínába, - jelentették be szombaton este pekingben.

etna - lassul a lávafolyam

catania, 1983. április 23. /ap/ - a pénteki viszonylag kisebb kitörés után szakértők szerint szombaton ismét lelassult az etna kráteréből ömlő lávafolyam. a láva csaknem egy hónapja zudul ki a 2350 méter magasan levő kráterből.

ps ha

19.11 230483 1511

fi

--

kül

- 34 -

1983.04.23.

sk0044 4 230 mtik1047

reagan - közel-kelet

washington, 1983. április 23. /mti/ - az egyesült államok ,,minden eddigénél erélyesebben törekszik majd,, a libanoni csapatkivonási egyezmény kieszközlésére és közel-keleti rendezési tervének megvalósítására - közölte reagan amerikai elnök szombati rádióbeszédében - utalva george shultz külügyminiszter hétfőre virradóan kezdődő közel-keleti körútjára .

szokásos hétfői rádióbeszédét az elnök ezuttal a bejruti merénylet során elpusztult 17 amerikai állampolgár emlékének és az egyesült államok ,,megingathatatlan,, közel-keleti kötelezettségeinek szentelte.

az amerikai célok libanonban reagan szerint ,,az összes külföldi csapat lehető legkorábbi kivonása,, s a libanoni kormány szuverenitásának biztosítása országa felett.

br/so

19.46 230483 0791

-. -

sk0045 4 230 mtik1048

portugália - cunhal

lisszabon, 1983. április 23. /mti/ - ,,portugáliában elsősorban nem kormányváltásra, hanem politikai változásra van szükség,, - jelentette ki a vezető cunhal. a portugál kommunista párt főtitkára szombaton este a párt lisszaboni, a választási kampányt lezáró tömeggyűlésén beszélt.

cunhal a mintegy 20 ezer főnyi tömeg előtt hangsúlyozta: ,,az ország gondjaira az igazi megoldást a baloldalt tömörítő egyesült népi szövetség /apu/ kínálja. az eddig kormányzó pártok, pártszövetségek bebizonyították, hogy képtelenek az ország irányítására. a kp főtitkára már önmagában a tény, hogy ismét időelőtti választásokra kerül sor, a jobboldal életképtelensége bizonyítékként értékelte .

cunhal végezetül kifejezte meggyőződését, hogy a jobboldal a parlamentben elveszti többségét.

ky/so ha

19.58 230483 0835

Fi

-. -

kül

- 35 -

1983.04.23.

sk0046 4 800 mtik1050

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0029-ig
budapest, 1983. április 23. /mti/

sk0001 reagan
sk0002 szakuraucsi
sk0003 az egk és az olajárcsökkenés
sk0004 kuba - amerikai fiatalok
sk0005 ensz-hirek
sk0006 kodály - usa
sk0007 rövid hírek:

london: atomrobbantás
los angeles: a világ legkisebb tv-készüléke
kisinyov: egy fog: egy kiló és 5 millió év

sk0008 közel-keleti hírek
sk0009 adelman - beiktatás
sk0010 tanuk antonov ügyében
sk0011 japán - energia hulladékból
sk0012 mszmp kb - pravda /1. rész/
sk0013 mszmp kb - pravda /2. rész/
sk0014 latin-amerikai hírek
sk0015 szovjet-japán - pravda /1. rész/
sk0016 szovjet-japán - pravda /2. rész/
sk0017 szakuraucsi kínában
sk0018 irak-iráni
sk0019 ausztria - választások
sk0020 olasz belpolitika
sk0021 pepsi-ujítás
sk0022 rövid hírek:

oakland: elhunyt earl fatha hines
suez: tartályhajó
párizs: szihanuk párizsban

sk0023 shultz - egyiptom
sk0024 brit munkanélküliek
sk0025 belgium - tüntetés
sk0026 olasz belpolitika
sk0027 rövid hírek:

moszkva: kozmosz-1454
peking: hu jao-pang
tokió: chnoupek
róma: meghalt maggiorani

sk0028 nszk-ndk - fdp
sk0029 nicaragua
so/ha

19.59 230483 1560

Fi

-. -

sk0047 4 800 mtik1051

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0030-sk0047-ig
budapest, 1983. április 23. /mti/

sk0030 kilences stúdió
sk0031 belgium - tüntetés
sk0032 olasz belpolitika
sk0031 a világűr militarizálása - genf
sk0032 portugália - választások előtt /1. rész/
sk0033 portugália - választások előtt /2. rész/
sk0034 portugália - választások előtt /3. rész/
sk0035 izlandi választások
sk0036 tengerjogi szovjet kormánynyilatkozat
sk0037 usa - szovjetunió
sk0038 javítás az mtik1035. sz. hirre
sk0039 divsz
sk0040 írótalálkozó
sk0041 sinai ünnepek
sk0042 libanon
sk0043 rövid hírek:
bejrút: amerikai halottak
uj-delhi: el nem kötelezettek - pfsz
athén: örmények
peking: tajvani pilóta
catania: etna - lassul a lávafolyam

sk0044 reagan - közel-kelet
sk0045 portugália
sk0046 tartalomjegyzék /1. rész/
sk0047 tartalomjegyzék /2. rész/
so/ha

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: németh gyula
heltai andrás

- v é g e -

20.00 230483 1343

Fi

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 24.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

választások japánban

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. április 24. /mti/- vasárnap a kora reggeli órákban japánban ismét megnyitottak a szavazóhelyiségek, s megkezdődött a helyhatósági választások második fordulójának. ezúttal csaknem 100 városi polgármestert, valamint városi, illetve kerületi közigazgatási szervek több ezer képviselőjét választják meg. emlékeztet, hogy az első fordulóra két héttel korábban, április 10-én került sor, s azon a kormányzó liberális demokrata párt tartományi parlamenti képviselőinek számát növelte ugyan, de két fontos tartományi kormányzóit posztot elveszített.

megfigyelők ennek fényében kíváncsian várják, hogy az ldp miként szerepel a mostani választásokon. a valószínű tét ugyanaz, ami tizennégy nappal ezelőtt volt. amennyiben a kormánypárt számára kedveznek az eredmények, felbátorítva érezheti magát általános választások - idő előtti - kiírására. erre elsősorban az ldp legerősebb frakciója, a tanaka-csoport sarkallja nakaszono miniszterelnököt. azt reméli ugyanis, hogy a választások során az ldp - s ezen belül a frakció is - tovább növelheti képviselői mandátumainak számát. a nyári hónapokban mindegyik még van esély, utána viszont a tanaka kakuei volt miniszterelnök megvesztegetési ügyében várható, szigorú ítélethozatal alighanem csorbát ejt az ldp tekintélyén.

Fi